

Svampevaser - Blomstersten - Flerhulsvaser

Kært barn har mange navne. De fine svampevaser i stentøj med signaturen EG har hidtil i vid udstrækning været tilskrevet Elsebet Granzow, som arbejdede for Knabstrup fra 1949 frem til 1953 og senere for Royal Copenhagen, men det har været en fejlagtig antagelse, da de blev produceret af billedhugger og keramikker Erik Graeser (Graeser Keramik 1967-2002) på Korningvej 27 ved Neder Mølle mellem Hatting og Korning ved Horsens. Leret til disse svampevaser eller af nogen også betegnet ikebana vaser var i henhold til pålidelige oplysninger en bornholmsk rørmasse, som blev brændt i reduceret atmosfære ved 1250 til 1280 grader. Den bornholmske rørmasse var der tilsyneladende ganske mange værksteder der anvendte fra omkring 1960 til ophør af produktion af leret omkring 1980, og der var flere kendte værksteder, som i 1970'erne lavede variationer over de japansk inspirerede flerhulsvaser eller blomstersten. Samtidig var der naturligvis også et stort antal hobbykeramikere, som efterlignede deres undervisere i aftenskoleregi, blandt andre Erik Graeser, der også som underviser, var med til at etablere keramiklinien på Kunsthåndværkerskolen i Kolding. Der er som følge deraf desværre i dag flere ukendte bundstempler og signaturer på flerhulsvaser, som er næsten umulige at tids- og/eller stedsbestemme.

Billedhugger og keramikker Erik Adam Hellegård Graeser (1927-2002) var, hvis ikke den allerførste så dog en af dem, der i slutningen af 1960'erne lavede de første svampevaser eller blomstersten. Erik Graeser havde ifølge pålidelige oplysninger to væsentlige glasurvarianter; - en udgave hvor jern påført glasuren blev brændt ved stærkt reduceret ovenatmosfære, samt en udgave med kobolt som blev brændt i en iltende atmosfære, hvor leret var gråt til lysebrunt. Om de allerførste danske flerhulsvaser, blomstersten, kom fra Erik Graesers værksted ved Neder Mølle er som nævnt ikke helt klarlagt i skrivende stund, men dog meget sandsynligt. Erik Graesers svampevaser er oftest mærket med initialerne EG, eller med en kombination af EG og et Danmark stempel, eller som noget specielt med et lille fodaftryk sammen med signaturen EG. Der findes også anden original brugskunst i stentøj fra Erik Graeser, som kun er mærket med et fodaftryk som signatur. En biografi om billedhuggeren Erik Graeser kan findes online fra Weilbachs Kunstnerleksikon.

Frank Tromborgs værksted på Islandsvej 23D i Horsens lavede også i 1970'erne i samme materiale, rørmasse, såkaldte blomstersten, som lignede Erik Graesers svampevaser en del. De var imidlertid uden stilk, altså med en flad bund, og glasuren var anderledes. Frank Milo Tromborgs blomstersten kan findes både med og uden et navnestempel.

Aage Würtz, som havde været ansat hos Frank Tromborg fra 1974 til 1980 producerede også selv fra 1981 og en del år frem en stor mængde blomstersten i forskellig størrelse, hvor der som en hovedfunktion indgik stearinlys. De var primært i hvid og sort, men findes dog også i andre glasurvarianter.

Udover de her nævnte, væsentlige keramikere og værksteder omkring Horsens blev der også produceret flerhulsvaser eller blomstersten med stemplede mærker eller signaturer fra kendte keramikernavne som fx Christiansfeld, Kaj Henning Keramik, Axella og Jette Hellerøe. Der findes også meget smukke hulvaser med signaturen JM fra den kendte designer Jørgen Mogensen, men der mangler desværre information om produktionsår.

En stor tak til

*Elsebet Merceditta Granzow, Aage Würtz, Lise Poulsen
og Connie Rosengaard (Korning Lokalarkiv)*

Erik Graeser svampevaser

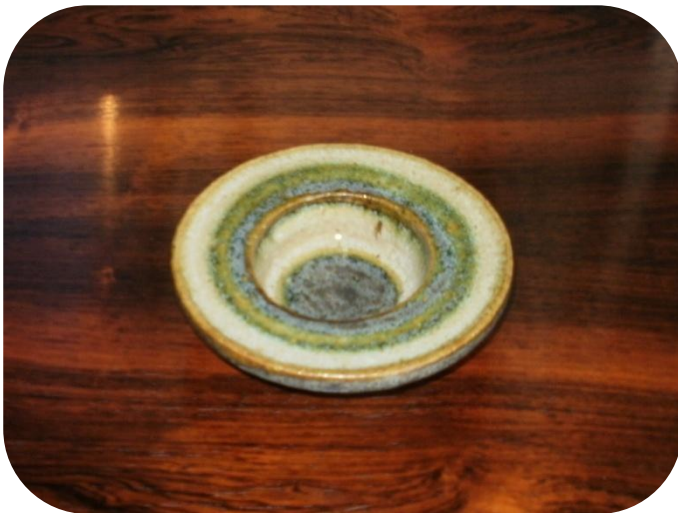
Erik Graeser svampevaser

Signatur fundet på brugskunst fra Erik Graeser

Erik Graeser svampevaser

Erik Graeser ikebana-vase

Tromborg blomstersten

Tromborg blomstersten

Tromborg blomstersten

Tromborg stempler

Tromborg blomstersten

Tromborg blomstersten

Flerhulsvase med Christiansfeld mærke

Flerhulsvase med AF signatur

Blomstersten fra Aage Würtz, Hatting

Flerhulsvase fra Kaj Henning Jensen, Stensved

Erik Graeser udstilling i november 1999
Brædstrup Kunstforening af 1998

Korningvej 27

Veksø Kirkegård, Veksø Sj. (2007)

Erik Graesers værksted på Korningvej 27

Gert Almind, 2017

--- 0 ---

Hulvase fra den kendte designer Jørgen Mogensen (eget værksted, signeret JM).
Information om tidspunkt/årstal for produktionen søges (slutning af 60erne?).

Hulvase fra Jørgen Mogensen (signeret JM)

Hulvase fra Jørgen Mogensen (signeret JM)

Hulvase fra Jørgen Mogensen (signeret JM)